

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ **M. K.**, bytom P., 2/ **J. K.**, bytom P., 3/ **V. M.**, bytom P., 4/ **A. S.**, bytom P., 5/ **J. T.**, bytom P., 6/ **M. J.**, bytom P., 7/ **PaeDr. I. U.**, bytom P., 8/ **B. L.**, bytom P., 9/ **Ing. I. M.**, bytom P., 10/ **P. Ď.**, bytom P., 11/ **M. R.**, bytom P., 12/ **Ing. J. T.**, bytom P., 13/ **J. P.**, bytom P., 14/ **J. H.**, bytom P., 15/ **J. O.**, bytom P., 16/ **H. M.**, bytom P., 17/ **H. H.**, bytom P., 18/ **Ing. M. G.**, bytom P., 19/ **B. S.**, bytom P., 20/ **M. Š.**, bytom P., 21/ **Ing. J. B.**, bytom P., 22/ **P. N.**, bytom P., 23/ **M. D.**, bytom P., proti žalovaným 1/ **M. P.**, P., 2/ **Mgr. R. R.**, K., správcovi konkurznej podstaty úpadcu V. P., a.s. so sídlom P. a 3/ **J. V.**, bytom P., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 9 C 80/1997, o dovolaní žalovaného 3/, v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. I. J., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v P., proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. januára 2008 sp.zn. 8 Co 96/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov (súd prvého stupňa) rozsudkom z 12. februára 2007 č.k. 9 C 80/1997-356 určil, že kúpna zmluva uzavretá 22. októbra 1996 medzi žalovanými 1/ až 3/, na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva na Okresnom úrade P. pod č.k. X., je neplatná „v tej časti, ktorá sa týka vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, uvedenej pod súp.č. X. k.ú. P.. Žalovaným 1/ až 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom do troch dní spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v sume 164 156,-- Sk, do rúk ich zástupcu.

Krajský súd v Prešove (odvolací súd) rozsudkom zo 7. januára 2008 sp.zn. 8 Co 96/2007, v spojení s opravným uznesením z 18. februára 2007 sp.zn. 8 Co 96/2007, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa „vo výroku o určení neplatnosti kúpnej zmluvy vo vzťahu medzi žalobcami 1/ až 11/, 13/, 20/ a 21/ a žalovanými 1/ a 3/.“ V ostatnej časti zmenil napadnutý rozsudok vo veci samej tak, že žalobu zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 3/ dovolanie. Uviedol, že dovolanie podáva „v súlade s § 236, § 237 písm. b/, § 238 ods. 1, 3 O.s.p.“. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil tým, že „oba sudy vychádzali z nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, ak neakceptovali námietku žalovaného v 3. rade, že žalobcovia nemajú dostatok aktívnej legitímácie byť účastníkmi konania.“ Uviedol, že „žalobcovia nepreukázali spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, nakoľko neexistuje zákon, ktorý by im tieto práva priznal.“ Žalobcovia nepreukázali ani naliehavý právny záujem na nimi navrhovanom určení. Podľa žalovaného 3/ napadnuté rozsudky nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a sú nepreskúmateľné. Poukázal na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na týmito dokumentmi zaručené právo vlastníť majetok a na zásady obmedzenia vyvlastnenia a núteného obmedzenia vlastníckeho práva.

Žalobcovia sa k dovolaniu žalovaného 3/ nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním, keďže podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, pripúšťa ustanovenie § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných, v ňom vymenovaných procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia

konania, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Na tieto vady konania odvolacieho súdu prihliada dovolací súd vždy, t.j. aj vtedy, ako to účastník v dovolaní výslovne nenamieta (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Žalovaný 3/ v dovolaní tvrdí, že konanie súdov nižších stupňov má vadu konania podľa § 237 písm. b/ O.s.p. (ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania). Z obsahu jeho dovolania vyplýva, že nedostatok spôsobilosti žalobcov byť účastníkom konania vyvodzuje z toho, že nie sú nositeľmi práv, ochrany ktorých sa domáhajú. Je zrejmé, že žalovaný 3/, zastúpený advokátom, si neuvedomuje rozdiel medzi vecnou legitimáciou a spôsobilosťou byť účastníkom konania a ani to, že z hľadiska naplnenia skutkovej podstaty dovolacieho dôvodu uvedeného v § 237 písm. b/ O.s.p. nie je rozhodujúci vzťah vyplývajúci z hmotného práva, ale otázka spôsobilosti byť účastníkom konania, ktorú kategóriu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Je teda zrejmé, že predpokladom byť účastníkom konania je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti, ktorú vlastnosť žalobcovia, fyzické osoby nepochybne majú (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 1992, 4 Cdo 22/92).

Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie sú postihnuté vadou podľa § 237 písm. b/ O.s.p. a nezistil ani to, že by odvolací súd zaťažil svoje konanie vadami podľa § 237 písm. a/, c/ - g/ O.s.p.

Dovolanie žalovaného 3/ by nebolo prípustné ani vtedy, ak by konanie súdov bolo prípadne postihnuté inou (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedenou) vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na ktorú vadu je dovolací súd inak povinný prihliadnuť aj vtedy, ak nie je uplatnená v dovolaní (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.). Pre iné než v ustanovení § 237 O.s.p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní.

Nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda rozhodnutia nižších súdov spočívali na nesprávnom právnom posúdení veci, mala by táto vada za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné.

Po zistení, že v prejednávanej veci nie je daný dôvod, zakladajúci v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, skúmal dovolací súd, či sú splnené zákonné podmienky, stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti rozsudku (v danej veci odvolací súd rozhodol v tejto procesnej forme).

V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon, dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 3/ nie je prípustné ani podľa ustanovení § 238 ods. 1 - 3 O.s.p.

Dovoláním žalovaného 3/ napadnutým rozsudkom odvolací súd jednak potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o určení neplatnosti kúpnej zmluvy vo vzťahu medzi žalobcami 1/ až 11/, 13/, 20/ a 21/ a žalovanými 1/ a 3/ a jednak ho vo zvyšku vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol.

Prvá časť rozsudku odvolacieho súdu nemá znaky rozsudkov uvedených v ustanoveniach § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., pretože ňou bol sčasti potvrdený rozsudok súdu

prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O.s.p.), pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.) a pred rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci dovolací súd, právny názor ktorého by bol pre odvolací záväzný, nekonal a nerozhodol (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Druhou časťou výroku rozsudku odvolacieho súdu bol síce zmenený rozsudok súdu prvého stupňa, táto zmena ale vyznela v prospech žalovaného 3/; žaloba bola voči nemu zamietnutá.

Na rozdiel od objektívnych podmienok vymedzených zákonom, stanovením lehoty na dovolanie, prípustnosti dovolania len proti v zákone uvedeným rozhodnutiam odvolacieho súdu, zastúpenia dovolateľa a pod., ktoré musia byť pri podaní dovolania splnené, ustanovenie § 240 ods. 1 prvej vety O.s.p. určuje, okrem iného, aj subjektívnu podmienku prípustnosti dovolania tým, že právo podať dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu zveruje účastníkovi. Z účelu dovolania ale vyplýva, že nie každému účastníkovi prislúcha právo podať dovolanie. Toto právo nie je dané tomu účastníkovi, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý vo svojich právach. Ak bol návrh podaný proti niekoľkým odporcom, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1 O.s.p.) a návrhu bolo vyhovené iba proti jednému z takýchto samostatných spoločníkov, kým proti ostatným odporcom bol návrh zamietnutý, oprávnený na podanie dovolania je iba ten z odporcov, proti ktorému bolo návrhu vyhovené. V neprospech ostatných odporcov totiž výrok rozhodnutia odvolacieho súdu nevyznel. Posúdenie otázky, či dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech účastníka, a teda či účastník je oprávnenou osobou na podanie dovolania, prislúcha dovolaciemu súdu (porovnaj Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 1998, sp.zn. 1 Cdo 92/97 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, R 50/1999).

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 – 3 O.s.p. dovolanie žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. januára 2008 sp.zn. 8 Co 96/2007 nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanému 3/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd ale žalobcom nepriznal náhradu trov, pretože im v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. februára 2009

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková